

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **stěžovatelky: I. Y.**, zastoupena Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, a **dalšího účastníka: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, ze dne 4. 3. 2004, č. j. 59 Az 444/2003 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Ministerstvu vnitra **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) svojí včas podanou kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, ze dne 4. 3. 2004, č. j. 59 Az 444/2003 - 27, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 1179/AŘ - 2002 ze dne 25. 6. 2003, jímž bylo potvrzeno předchozí rozhodnutí správního orgánu I. stupně č. j. OAM - 1210/VL - 07 - OL3 - 2001 ze dne 8. 10. 2001, kterým byl jako zjevně nedůvodný zamítnut návrh stěžovatelky na zahájení řízení o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a kterým bylo zároveň rozhodnuto o tom, že se stěžovatelce azyl podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 téhož zákona neuděluje a že se na ni nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Tvrdí,

že soud, stejně jako žalovaný, nesprávným způsobem posoudil právní otázku. Žalobkyně namítá, že možnost podání žádosti o azyl v třetí bezpečné zemi ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o azylu není možno vykládat restriktivně, v daném případě má být posuzováno, zda žalobkyně měla reálnou možnost požádat o azyl v jiné zemi. Dále namítá, že bylo nedostatečným způsobem provedeno dokazování a na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. Dle mínění žalobkyně soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení, které předcházelo podání žaloby, netrpělo procesní vadou.

Ze shora uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje napadené rozhodnutí zrušit a dále žádá o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, neboť aby mohla uplatňovat svoje procesní práva u soudu, potřebuje být nadále přítomna v České republice.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkazuje na obsah správního spisu a ztotožňuje se s rozsudkem krajského soudu. K aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2003, č. j. 4 Azs 2/2003, který otázku výkladu tohoto ustanovení řeší. K námitce překážky vycestování uvádí, že v daném případě byla žádost stěžovatelky zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle shora citovaného ust. § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu a překážky vycestování byly posuzovány ve vztahu k třetí bezpečné zemi (Polsku), nikoliv k zemi původu (Ukrajině), jak se domnívá stěžovatelka. Žalovaný proto navrhuje, aby soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou; k přiznání odkladného účinku neshledává důvody.

Soud ze správního spisu zjistil, že stěžovatelka podala návrh na zahájení řízení o udělení azylu dne 13. 2. 2001. Ve správním řízení stěžovatelka uvedla, že důvodem její žádosti jsou problémy v zemi původu – na Ukrajině, kde nemá práci, nemůže zaplatit byt a má problémy s manželem, který je zadlužen. Do České republiky stěžovatelka přicestovala autobusem z I. – F. přes Polsko, vízum si zajistila na české ambasádě v Kyjevě. Celá cesta trvala asi dva a půl dne, autobus stavěl na hraničních přechodech kvůli odbavení. Uvedla, že o azyl v Polsku nežádala, protože zde nikoho nezná. Správní orgán I. stupně po provedeném správním řízení vydal dne 8. 10. 2001 rozhodnutí č. j. OAM - 1210/VL - 07 - OL3 - 2001, kterým návrh žalobkyně jako zjevně nedůvodný podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu zamítl, a rovněž rozhodl o tom, že se stěžovatelce neuděluje azyl podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 téhož zákona a že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka rozklad, který byl rozhodnutím žalovaného č. j. OAM - 1179/AŘ - 2002 ze dne 25. 6. 2003 zamítnut a napadené předchozí rozhodnutí potvrzeno, když žalovaný se ztotožnil se závěry rozkladem napadeného rozhodnutí.

Ze soudního spisu pak soud zjistil, že stěžovatelka následně podala žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, který ji rozsudkem ze dne 4. 3. 2004, č. j. 59 Az 444/2003 - 27, zamítl jako nedůvodnou. Soud argumentoval v tom smyslu, že osoba, která je ve své zemi pronásledována nebo cítí z pronásledování důvodnou obavu, musí o azyl požádat během svého pobytu v první zemi, která splňuje podmínky třetí bezpečné země ve smyslu ust. § 2 odst. 2 zákona o azylu. Soud se přiklonil na stranu žalovaného ohledně závěru, že institut třetí bezpečné země se využije v těch případech, kdy uprchlík měl na hranici či na území takové země příležitost vejít ve styk s místními orgány, aby nabyl záštitu před pronásledováním.

Nejvyšší správní soud napadené soudní rozhodnutí přezkoumal v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační

stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka uplatnila stížnostní důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Podle § 103 odst. 1 písm. a) lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen. Podle § 103 odst. 1 písm. b) lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, ve spise obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Podle § 103 odst. 1 písm. d) lze kasační stížnost podat z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít tato vada za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé.

Podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu (ve znění bez jeho novelizací) se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Legální definici bezpečné třetí země obsahuje ustanovení § 2 odst. 2 citovaného zákona, podle níž se takovouto zemí rozumí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území a do kterého se může tento cizinec vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy, aniž by byl vystaven pronásledování, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

V této právní věci nebylo stěžovatelkou zpochybněno, že do České republiky přicestovala autobusem jedoucím přes Polsko, kde autobus zastavoval. Stěžovatelka tedy měla jak na těchto zastávkách, tak při kontrolách jejích dokladů orgány celní a pasové kontroly, faktickou možnost o udělení azylu požádat. Nemůže tedy obstát stěžovatelčin argument, že neměla reálnou možnost požádat o azyl při přechodu státních hranic do Polska, neboť nevěděla, zda by jí byl vůbec umožněn vstup a další setkání se státními orgány Polské republiky již neproběhlo, když odbavení autobusu při výjezdu z Polska probíhalo dle jejího mínění velmi neformálně. Není tedy zřejmé, v čem žalobkyně spatřuje nedostatečná skutková zjištění; důvodnou pak nebyla shledána ani námitka stěžovatelky o nedodržení procesních předpisů ve správním řízení, které stěžovatelka spatřuje v nedostatečně provedeném dokazování. Ostatně stěžovatelkou uváděné důvody, které ji vedly k opuštění země původu,

není nutno posuzovat, neboť v řízení před správním orgánem nebylo rozhodováno o udělení azylu podle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu.

S ohledem na uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, nepochybil, když považoval za správné rozhodnutí žalovaného o zamítnutí žádosti stěžovatelky jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a správně rozhodl o zamítnutí žaloby.

Ze všech shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a nezbytném poučení účastníků o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, bylo rozhodnuto tak, že Ministerstvu vnitra se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2005

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu